

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 6. junija 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 66.

Pomen agrarne banke.

Sveta si zemlja in blagor mu, komur plodiš...

Prebivalstvo naše države je po svoji veliki večini poljedelstvo. Skoro 85% se peča s poljedelstvom oziroma najde svoj zaslužek pri kmetem delu. Kmet hodi za plugom in se znoji, seje in žanje. Če je letina dobra, je tudi kmetu dobro. Ako ne, tedaj trpi on in vsa država. Treba mu je kredita, da si nakupi, kar mu ni prinesla letina. Da bi prodajal kmetijske pridelke v slabih letinah, še misliti ni, dasi se tudi to večkrat dogaja pod težo slabih razmer.

V takih, za kmeta težkih časih, je morala priskočiti povsod na pomoč država, da pomaga kmetu iz tega težkega položaja. Dasi teče že enajsto leto, odkar je prenehala svetovna vihra, trpi narod še vedno prav občutno posledice vojne. Slaba konjunktura in gospodarske krize, ki temelje na slabi kupni moči denarja in vsled tega na povišanju cen, dalje neravnovesje med produkcijo in konsumom, na drugi strani pa na prekomernem kopičenju bogastva v rokah omejenega števila oseb, so močno razrahljale trdne predvojne gospodarske vezi. Razni ukrepi so skušali priti tem nezgodam v ožem. Posebno poljedelstvo je bilo ono, na katero se je v takih momentih najbolj oziralo, zavedajoč se pri tem velike in vodilne vloge njegove v gospodarstvu poedinih držav. Tako se je tudi pri nas z zakonom o poljedelskem kreditu iz leta 1925 skušalo pomagati našemu kmetu, posebno onim v južnem delu naše države. Na temelju tega zakona se je ustanovilo pri nas okoli tisoč zadrug, ki so dobile od ravnateljstva za poljedelski kredit preko oblastnih zadrug nad 100 milijonov dinarjev kredita za poljedelske svrhe. Država se je obvezala prispevati letno 50 milijonov dinarjev v ta namen, kar pa še dolgo ni zadostovalo, da se odstranijo nepopolne razmere. Zato se je naša nova vlada odločila, da napravi v tej smeri odločilne korake in zbere kapital, ki bo v zadostni meri ustregel vsem mnogobrojnim zahtevam in potrebam našega poljedelstva, ki potrebuje mnogo sredstev, da se postavi na primerno višino in iztrga iz rok oderuhov, ki so se v južnih krajih naše države čisto nemoteno vrinili celo v drugo. Tako nam je prinesel zakon od 16. aprila tega leta privilegirano agrarno banko, ki naj zbere za to potreben kapital in priskoči kmetu odločno in takoj na pomoč. Osnovna začetna glavna banka, ki se ustanavlja ravno v teh dnevih, znaša 300 milijonov dinarjev. Vendar se more delniška glavna banka po potrebi zvišati na eno milijardo dinarjev s pristankom zbora delničarjev. Glavnica je razdeljena na 600 tisoč delnic po 500 dinarjev vsaka. Sedež banke je v Beogradu. Ustanoviti se morejo z rešenjem upravnega odbora podružnice, kjerkoli se bo izkazala poslovna potreba. — Država jamči za 6-odstotno dividendo, jamči pa tudi za hranilne vloge, ki bodo poverjene novi banki. Delnice agrarne banke, ki uživajo pupilarno varnost, se bodo sprejemale kot kavcija pri vseh državnih blagajnah, poštna hranilnica, hipotekarna in narodna banka jih bodo pa sprejemale v lombard.

Za našo državo je ta nova ustanova največje in temeljne važnosti. Posebno za ostale kraje naše države je nujno potrebno, da se jim uspešno in takoj pomaga. Za Slo-

venijo nova banka sicer nima prvobitne koristi, ker ima ona sama dovolj močno razvito združništvo, kar se tiče kreditnih in posojilnih ustanov, da more pomagati poljedelcu tudi v težjih časih. Vendar tudi Sloveniji še mnogo manjka, predno bi se mogla v poljedelskem oziru kosati z Dansko ali s Holandsko, ki sta danes gotovo prvi poljedelski državi. Agrarna banka bo zato dajala kredite za zgradbo združnih skladišč za organizirano skupno prodajo, za povzdigo poljedelske industrije, za melioracije, za konvertiranje dolgov in za druge moderne združne naprave, katerih tudi v Sloveniji še mnogo potrebujemo. Tudi bi mogli s sistematskim umetnim gnojenjem zvišati plodovitost naše zemlje in kvaliteto naših poljedelskih produktov. S tem bi mogli tudi zvišati naš eksport in uspešno konkurirati z inozemstvom, kar bo zelo dvignilo našo trgovinsko in plačilno bilanco ter s tem tudi ugled v inozemstvu. Naše poljedelstvo se mora proširiti, ker ima vse pogoje, da se razvije na zavidno višino. Tako se bodo mogli tudi združno visoko razviti deli naše države okoristiti uspešno z novo ustanovo, da ne ostanejo na isti višini, nego da se čimdalje bolj razvijajo. Zato ima ustanovljena banka tako obširen delokrog. Banka ima velike predprave, ki so predvidene v zakonu. Tako ima na primer vse privilegije, ki jih uživa hipotekarna banka v pogledu izterjanja dolgov od svojih dolžnikov in v pogledu izvršenega postopanja. Bančna imovina in dividenda je oproščena vseh davkov in davščin, državnih in samoupravnih. Kontrolo nad banko bo izvrševala poleg delničarjev tudi država po posebnem komisarju. Nadzorni odbor sestoji iz sedmih članov, od katerih jih pet voli zbor delničarjev, Upravni odbor sestoji iz 15 članov, od katerih jih sedem imenuje vlada, osem pa zbor delničarjev. Glavna združna zveza je v posebnem memorandumu zaprosila vlado in kralja, da sedem članov upravnega odbora, katere imenuje, izbere iz združnih vrst, kajti oni bodo najlažje razumeli želje in težnje kmetijskega prebivalstva, s katerim so v stalnih in najožjih stikih. Država bo prispevala pri tej ustanovi s 120 milijoni, narodna banka, hipotekarna banka, poštna hranilnica in razredna loterija prispevajo vsaka po 20 milijonov. Ostali del delnic stoji na razpolago denarnim zavodom in poedincem.

Upati je, da se bo do 22. junija, dokler traja vpis delnic, zbrala vsa potrebna vsota; tako da se bo v par mesecih že moglo pričeti s poslovanjem banke. Od državljanov, ki bodo podpisovali delnice, je odvisen uspeh te koristne akcije. Pričakovati je, da se bo narod odzval v pisnem pozivu z veseljem in zaupanjem v novo ustanovo in pomagal reševati vprašanje, ki nas mora najbolj zainteresirati, če hočemo povzdigniti naše poljedelstvo na višino, ki mu pristojna z ozirom na našo razmeroma dobro zemljo. Zato naj velja za slovenskega gospodarja: vpišujte delnice agrarne banke in pomagajte učvrstiti temelj naše državne zgradbe.

Dr. F. P.

BORZNO RAZSODIŠČE V LJUBLJANI.

Z ozirom na sodne počitnice se v času od 15. julija do 25. avgusta pri borznem razsodišču ne bodo vršile ustne razprave, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

Maloprodaja soli in zaračunavanje vrečic.

Pred kratkim smo v našem listu opozorili, da je finančna kontrola ovadila več trgovcev, ker so pri prodaji soli posebe zaračunavali vrečice in s tem po mnenju uradnih organov prekoračili uradno določeno ceno za nadrobno prodajo soli. Sklicevali so se pri tem na člen 8 pravilnika za maloprodajo soli. Po tem členu morajo mali prodajalci prodajati sol po določeni monopolni ceni. Za svoj trud in za stroške ob prodajanju in transportiranju soli imajo pravico do odstotka, ki ga je določil minister za finance. Ker ta člen izrecno navaja, da so v provizijo vračunjeni tudi stroški ob prodajanju soli, so podrejeni organi to določilo tolmačili tako, da je v odstotku zapopadana tudi cena za vrečice in da se ta cena ne more posebe zaračunavati.

Te dni pa smo dobili na vpogled razpis oblastnega monopolnega inspektorata v Zagrebu z dne 28. maja

1929, šte. 9711, ki avtentično tolmači to določilo pravilnika. Oblastni monopolni inspektorat v tem razpisu ugotavlja, da je cena za sol določena brez zavoja. Potemtakem mali prodajalec ni dolžan, da dá kupecu vrečico brez odškodnine. Ako kupec ne pristane na to, da vrečico posebe plača, mora prinesiti s seboj posodo ali vrečico za kupljeno sol.

S tem je ugodno rešeno za maloprodajalce soli važno vprašanje, ali so upravičeni vrečico posebe zaračunavati ali ne. Z ugodno rešitvijo tega vprašanja se je položaj malih prodajalcev vsaj nekoliko izboljšal.

Kakor čujemo, bo oblastni monopolni inspektorat to stališče uveljavljal pri odločbah o ovadbah, podanih radi prekoračenja monopolne cene, ako se je cena prekoračila samo v ta namen, da se je odjemalcu zaračunila posebe vrečica.

Zahteve vinskih trgovcev in producentov.

V ministrstvu poljedelstva se je vršila 4. t. m. konferenca predstavnikov vinskih producentov in trgovcev iz cele države. Vodil jo je minister dr. Frangeš, a prisostvoval ji je tudi predstavnik mednarodnega urada za vino v Parizu g. Donarch. Kot predstavnik tega urada je izrazil g. Donarch naslednje želje:

1. V Jugoslaviji naj se ustanovi odbor, ki bo obstojal iz najbolj uglednih vinskih producentov, trgovcev, konzumentov, vinogradniških strokovnjakov in zdravnikov. Ta odbor bi moral organizirati propagando za razumno potrošnjo vina, ki v zmernih količinah ne le ni škodljiva, temveč je celo koristna za človeški organizem, tako da celo mnogi zdravniki priporočajo rekonvalescentom vino.

2. Pod imenom vina naj se prodaja samo proizvod alkoholnega vina iz grozdnega soka; naziv vina, označenje kraja, kjer se je pridelalo, in označenje vrste vina naj se zaščiti tako v domačem prometu, kakor v mednarodni trgovini.

3. Pri sklepanju trgovinskih pogodb naj se zahteva znižanje uvoznih carin za navadna vina.

Minister Frangeš je nato pozval navzoče delegate, naj podajo mnenje in želje vinogradnikov. Delegati so izrazili v imenu vinogradnikov in vinskih producentov v splošnem naslednje želje in zahteve:

1. Sedanja trošarina na vino je previsoka ter je bila prenapro uvedena. Za pospeševanje vinogradništva je nujno potrebno, da se trošarina zniža tako, da državna in samoupravna trošarinska taksa ne bo znašala nad 1 dinar za liter vina. V svrhu pospeševanja proizvodnje kvalitetnih vin naj se omeji občinska trošarina na vino, v steklenicah na največ 75 par od tritretlitrskih steklenic.

2. Poleg trošarinskih taks povišujejo prodajno ceno vina razni mali izdaci, zaradi česar je tembolj potrebno, da se kar najbolj zniža trošarina.

3. Poleg visokih trošarinskih dajatev še bolj ovira trgovino z vinom rigorozno izvajanje odredb trošarinskega zakona, kar zahteva že za vsakega malega podjetnika ogromno povišanje obratnega kapitala.

4. Kleti vinogradniških zadrug in vinskih trgovcev bi bilo treba proglasiti za svobodna skladišča, kar bi

omogočalo shranjevanje vina v teh kletah tudi malim producentom. Mali producenti večinoma nimajo primernih in dobrih klet in zato ne morejo ohraniti vina v prvotnem kvalitetnem stanju.

5. S trošarino naj se obremene tudi vse one brezalkoholne pijače, ki se ne izdelujejo iz sadnega ali grozdnega soka, marveč iz vode, sladkorja in raznih esenc. S tem bi se zaščitili konzumenti brezalkoholnih pijač pred nezdravimi pijačami in pospeševala produkcija brezalkoholnih pijač iz naravnih sokov.

6. Izvozne premije naj se priznajo tudi izvoznikom vinskega mošta.

7. Železniška tarifa za transport vina naj se zniža in ugodnosti raztegnejo tudi na pošiljke izpod enega vagona. Vino naj se smatra kot lahko pekvarljivo blago, ki ga je treba hitro ekspeditirati.

8. Za vinograde na zemljiščih, kjer bi druge kulture ne uspevale, naj se davki primerno znižajo, obremene pa naj se vinogradi na zemljiščih, kjer bi bilo mogoče gojiti tudi druge kulture.

9. V mednarodni trgovini z vinom naj se uvedejo enotni zakonski predpisi, ki naj veljajo za vse države, da se na ta način omogoči poštena in solidna konkurenca.

10. Vinogradniške zadruge naj se bolj favorizirajo, zlasti pri dodeljevanju državnih podpor. Omogočijo naj se jim direktni krediti pri Narodni banki. Zadrugam naj se dodelje posebni strokovnjaki, da bodo mogle čim uspešneje vršiti svojo nalogo.

V gornji delegaciji je bil iz Slovenije veletrgovec z vinom g. K. Bolaffio.

ZUNANJA TRGOVINA JUGOSLAVIJE V MESECIH JANUAR—APRIL.

Bila je sicer še zmeraj pasivna, ker je znašal uvoz 2360 milijonov dinarjev, izvoz pa 1925 milijonov, a uvoz je napram prvim štirim mesecem lanskega leta padel; takrat je znašal 2561 mil. dinarjev. A v aprilu je bil pa večji kot lani, za 63-65 mil. dinarjev, in je znašal 713-7 mil. dinarjev. Glavni predmeti uvoza v aprilu so bili: bombaž, železo, volna, svila, petrolejski produkti, usnje, steklo, konsumno blago; vrednost teh predmetov je znašala ca. 540 milijonov dinarjev, kar je približno tri četrtine vrednosti vsega uvoza.

Jeklene ceste v Angliji. V nekem londonskem predmestju so zgradili cesto, pri kateri so izhajali s popolnoma novih vidikov. Rob ceste obstoji iz jeklenih obrobov, ki so med seboj križema spojeni zopet z jeklenimi vezmi. Vmesni prostor je izpolnjen z asfaltovo maso. Novi način kaže zelo veliko odporno silo in more zadovoljiti promet z najtežjimi tovornimi avtomobili.

Chrysler-Dodge misli baje kupiti češkoslovaško avtomobilno podjetje Walter, o katerem smo pred kratkim pisali.

TRŽNA POROČILA.

MARIBORSKI TRG, DNE 1. JUNIJA 1929.

Trg je bil izredno dobro založen in obiskan. Slaninariji so pripeljali na 32 vozov 68 zaklanih svinj, kmetje pa 14 voz krompirja, 1 voz jabolk, kmetice pa okoli 300 komadov perutnine, 20 zajcev in 15 kozličev na trg. Cene so večinoma ostale iste kakor pretečeni teden, pač so se pocenili krompir (letošnji) 10 Din, grah v stročju 12 Din, črešnje 14-18, jabolka 5-10, oranže 1-3, limone 0.75 do 1 Din. Cvetlice so se tudi pocenile in sicer se že prodajajo po 0.25-3 Din.

Lesena in lončena roba, katere je bilo mnogo na trgu, se je prodajala po 1 do 100 Din za komad. brezove metle 1.75-5, lesene grablje in vile 5-7 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Pretečeni teden je bilo na trgu 32 voz sena, 12 voz otave in 14 voz slame. Cene so bile: senu 160-185, letošnjemu 125, otavi 110-130, slami pa 50-80 Din za 100 kg.

Baker svinee, cin in cink. Slaba tendenca na newyorški borzi v zadnjem času je povzročila veliko opreznost špe-

kulacije v bakru. Značilno je, da so mogli celo majhno ponudbo le deloma prodati. Poleg padanja špekulacije je vzrok slabe tendence tudi dejstvo, da se je poraba v zadnjem času tako v Evropi kot v Ameriki vsled slabe zaposlenosti tozadnevne industrije močno skrčila. Zato pričakujejo v kratkem znižanja kartelovih cen. — Tudi svinee ima slabo tendenco. Zlasti omenjajo nazadovanje konsuma v Angliji, vsled česar morejo importerji v zadnjem času v velikih množinah nabavljeno blago le težko prodati. — Cina se v Ameriki mnogo prodaja, zlasti v Kaliforniji v svrhu izdelovanja skatel, ker pričakujejo zelo dober pridelek sadja in zelenjave. Ker je dovoz iz vzhoda zelo velik, je pričakovati prej padca cen kot pa dviga. — Cink se je doslej vsled živahnega ameriškega povpraševanja dobro držal; ker je pa ponudba v Evropi vsled velikih dovozov zmeraj večja, mislijo, da bo tudi cink v ceni popustil.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave lesa. — Saobračajno-komercialno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. junija t. l. ponudbe glede dobave 810 komadov žarnic; do 17. junija t. l. glede dobave brizgaln na kolesih in 1 brente; do 24. junija t. l. pa glede dobave 2500 komadov brezovih metelj brez države. — Dne 26. in 27. junija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede oddaje prekladnja blaga iz normalnih in ozkotirnih vagonov na postajah Bos. Brod in Kruševac. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in-

teresentom na vpogled.) — Dne 12. junija t. l. se bo vršila pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 2500 kg paprike. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni intendanturi.) — Pri Glavnem sanitetskem slagalištu v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 26. junija t. l. glede dobave 13.000 komadov volnenih odevj; dne 27. junija t. l. glede dobave 22.000 komadov perila; dne 1.

julija t. l. glede dobave 53.000 komadov rjuh in blazin; dne 3. julija t. l. glede dobave 18.000 parov nogavic in 24.000 komadov brisač; dne 5. julija t. l. glede dobave 7000 komadov slamnih blazin in 2500 komadov žimnatih blazin; dne 8. julija t. l. glede dobave 160 komadov košar za sanitetni material; dne 10. julija t. l. pa glede dobave 3000 nosilnic za ranjence. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagalištu.)

TISKARNA MERKUR, Ljubljana, Gregorčičeva 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike itd. Knjigoveška dela izvršuje v lastni knjigoveznici.

Novo! Neprekosljivo! Važno!

Samodelujoče gasilne naprave

GUWY

gasijo bencin, olje i. t. d. brez škode na blagu

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

„TELOREKLAM“

d. z o. z. **LJUBLJANA**
Resljeva cesta št. 13
Telefon št. 20-74

Za jugoslovanski patent št. 753 od 1. maja 1922 na:

Postupak za odlučivanje ulja

(Verfahren zur Auscheidung von Öl)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na:

Ing. Milan šuklje, Ljubljana, Beethovnova 2

KUVERTA Tvornica kuvert in konfekcija papirja **LJUBLJANA**
Vožarski pot št. 1
- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

R. RANZINGER - LJUBLJANA
Telefon 2000 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2000
Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišev in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahlevajte ceniki!

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov
JOSIP VIDMAR
Ljubljana, Pred Skotijo 19

Najsolidnejši izdelki!
Skrupne cene! Točna dobava!

Trgovci in industriji
Trgovski list se priporoča za inseriranje!

KASTELIC IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO **LJUBLJANA**
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 6

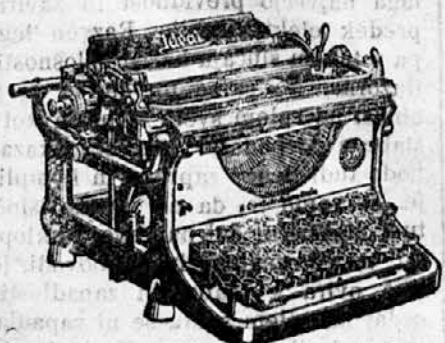
GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO
Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Drva za kurjavo

Podpisana lesna trgovina išče plačila zmožne, solidne, zanesljive izvozne tvrdke, kateri bi iz Mariborske oblasti trajno bile odjemalec za drva, kakor trda in mehka, ter bi za sukcesivne dobave vlagale nepreklicne akreditive. — **Kupim tudi** v bližini meje

(Postojna) 1000 komadov smrekovih brzozavnih drogov za juljsko dobavo. — Ponudbe na

Korošec Dragotin
trgovina z rudokopnim lesom
Šmartno ob Paki (Gorenje 7)

Ustanovljeno leta 1906

IDEAL

Ljubljana
Gradišče 10

Najpopolnejši stroji!
Vsak kupec najboljša referenca.
Tudi na obroke dobavi tvrdka

THE REX CO.

ERIKA

Zagreb
Sajmište 56

Telefon št. 2263